

Leidat olen päris palju meenutanud, ikka seoses "Ukuaruga". Temaga oli alati viljakas rääkida, sest ta oli teistsugune. Ta oli esimene naisrežissöör, kellega ma koos töötasin. Tema näite põhjal võib öelda, et naistel pole kinos kerge. Aga võtete ajal tuli kõik see, mida Leida ütles, läbi mingisuguse meheliku filtri lasta. Hiljem sain aru, et tal on üks neetud täpne rida, mida ta ajab ja mind see rida ei puuduta, ma olin nagu abivahend selleks, et tuua esile Elle Kulli Minna vooresi, tema eluraskusi ja selleks pidi tal kõrval üks äbarik olema. Ma vaatasin ka tema järgmisi filme ja tal on igal pool üks tugev naine ja äbarik mees. Hiljem, kui ma abiellusin, sain teada, et Leida on minu naise kaudu minu sugulane, siis ma sain teada, et tal oli väga raske noorus...ja väga traagilised sündmused olid seotud armastuse ja meesterahvaga. Siis ma hakkasin temast paremini aru saama.

See, et ta mind sinna filmi võttis, oli eelkõige minu väljanägemise pärast, olin selline liga-loga tüüp. See sobis, ma ei pidanud filmis eriti pingutama. See oli esimest korda, kui ma sattusin heasse filmi. See oli esimest korda, kui ma vaatasin pärast filmi ja see film liigutas mind, et ei pidanud häbi olema.

Kulli ma olin eksamil näinud, mulle tundus võimatu, et ta ei mängi seda osa. Leida valis kohutavalt raskelt näitlejaid. Mulle kui näitlejale tundus näotuna, kuidas ta solgutas, kusjuures proovis lootusetuid variante. Ma ei tea miks, see oli tolle aja komme. Ma ei mäleta, mitme inimesega ma seal proove tegin enne Ellet, see Elle leidmine võttis kaua aega, teised ei olnud nii värsked nagu Elle, seal oli tarvis värsket olekut. Ma tean, kuidas ta ka järgmiste filmidega piinles osatäitjate leidmisel. Me kõik käisime järgmistes filmides ka proovis. "Kõrboja", "Reigi", need olid niisugused lootusetud proovid, aga tuli kohale minna. Aga vaatamata kõigele, kõik, kes temaga kokku puutusid tema tööprotsessis, tundsid tema vastu suurt austust.

Leida sellesse meesliini õnneks ei toppinud oma nina eriti, juhtis mängu paindlikult, aga mis puudutab Kulli, siis olid igal õhtul pärast võtet kohtumised, Elle oli sellest väsinud...sest Leida tahtis teda oma "usku" keerata, et ta tema moodi mõtleks. Leida jõudis hommikul enne võtet ennast nii närvi ajada, et kui ta sinna tuli, läks ta nii ekstaasi, põsed läksid punaseks...ja kui ta märkas sellist joont, et keegi ei mõtle temaga kaasa, siis ta vihastas. Tol ajal ma ei teadnud temast midagi, ma suhtusin temasse nagu õppealajuhatajasse, niisugune range. Ja minu tolleaegsed naljad..., olin just Lavaka lõpetanud, sain filmi ja Ellet oli imeilusad õed, käisid võtetel, sai rohkem neid vahitud. Pärast võtteid oli meil bankette, lõbus ja tore elu oli. Mäletan, kui meil oli lõpubankett Kulus, siis ta spetsiaalses kõnes tänas kõiki ja pöördus minu poole - küll oled sa mul palju verd imenud ja närve söönud, aga sellegipoolest - tänan sind.

Tundus, et tal oli filmides üks niisugune raske asi ajada, ta nalja ei teinud. Itsitas küll, kui teised nalja tegid.

Minule tema filmidest meeldib kõige rohkem see, mis ta Ihoga koos tegi, see "Naerata ometi". Väga tõsistest asjadest film. Pean "Ukuaru" kõige paremaks filmiks, kus mina osalenud olen, resultaat tuli

tõsiseltvõetav vähemalt tolle aja kohta. Inimsuhetest oli seal kõik olemas, hea, halb, traagiline. Me olime Ellega noored inimesed, ei võtnud asju nii tõsiselt. Rääkisime igasugustest tulevaste tööde asjadest, käisime ujumas, pidasime bankette. Aga Leidat ei tohtinud solvata sellega.

Meil oli see armastuse stseen, ta ei olnud rahul sellega. Siis läksime eemale metsalagendikule ja hakkasime harjutama, kuidas võiks seda teha ja kui me olime selle välja mõelnud, kuidas noored inimesed teeksid stseeni..., mis oli pöördepunktiks kogu filmi jaoks, siis kutsusime Garšneki ja küsisime, kas sa saaksid selle üles võtta, kui me niimoodi teeme? Ta ütles väga hea, mulle see meeldib, siis kutsusime Arvo Pärdi ja küsisime - mis sa arvad, näe stseen on raamatus nii kirjas, aga meie teeksime niimoodi... Arvo oli kah nõus, nii oli meid juba neli. Siis läksime Leida juurde ja ütlesime, te me mõtlesime välja ühe asja. Leida hakkas nutma. Ta oli kategooriliselt vastu - see on palju sügavam, see ei räägi üldse sellest... Me püüdsime rääkida, mida sügavam mõte on, seda kergemalt tuleb seda teha ja me viskasime umbes pool teksti sealt välja, ekraanil on niigi kõik näha, pole vaja nii palju rääkida. Leida nuttis ja siis oli suur tüli majas. Me püüdsime heaga ja halvaga ja lõpuks ta siis ütles, et teeme siis niimoodi nagu teie seda tahate. Me tegime seda mitu tuublit, seal olid relsid ja Jüri sõitis kaameraga ja kui see ära ilmutati, siis selgus, et on praak, mingid kriimud olid peal ja seda pidi siis käsitsi taastama. Kas see nii traagiline oli, aga mulle tundus, et kui seda peaks ümber filmima, siis sellist tulemust enam ei saavuta, sest me olime kõik ennast tol hommikul vihaseks ajanud, selline konflikt, veri, tatt ja pisarad, ja me olime hästi hellad, värin oli sees, peale selle oli meil Ellega see kohustus, et me pidime selle niimoodi ära tegema, et Leidat veenda...ju me olime siis kõvast armunud, sest selles stseenis otsustatakse abielluda. Kui ma hiljem seda stseeni vaatasin, siis tuli mulle kogu see asi meelde. Ma olin juba kolmes filmis mänginud ja näinud lääne filme, siis sain aru, et meil Eestis on kõik nagu puust ette tehtud, niisuguste tanksaabastega mängitud. Kirjutatud oli hästi ja me mõtlesime, et kui me seda nii teeme, siis keerame kõik nässu. Filmi ajal sai igasugust pulli. Parcas töötas Leedu väikeses teatris ja teda ei tahetud ära lasta, aga ta sokutas teatri direktori ja vist lavastaja siia filmi väikest stseeni tegema. Nad tulid kohale, said päevarahaga ja mingit esinemistasu. Väikesed tsutsakad. Ma ei tea, kui palju oli tol ajal päevanorm, seda oli võimalik ära teha paari tunniga ja ülejäänud aeg oli vaba. Ja need vennad, see direktor, panid Aegviidus jommis peaga madratsi põlema, see oli puumaja ja varikatus ka, ma mäletan, me jalutasime Garšnekiga. Siis kostis mingi leedukeelne sõim, siis tuli pomogiite ja siis hakkas suitsu lõhna tulema.

Kui me jooksuga kohale jõudsime, siis see varikatus juba põles. No me kustustasime tule ära ja tõime direktori välja. Ega see kõik ei puutu filmitegemisse, aga Leidal meiega kerge ei olnud, ta vastutas kogu selle mansahvti eest, kes seal möllasid.

Kui UKUARU poliitilist aega vaadata, siis ma mäletan, et seal oli midagi, kui nõukogude tankid sisse sõitsid, Leida pidi seal midagi asendama ja siis lõpus pidi Aksel ära jooksma ja nad pidid

kuidagi lõpus kokku saama. Aga siis sunniti Akselit maha laskma, et teha seda Parcase osa halvaks, ta pidi mind maha laskma. Leida püüdis seda niimoodi retušeerida, et seal ei saanudki aru, kas ta sai nüüd surma või ei.

Leidal olid filmivõtetel dressipüksid, säärrikud, mingi rätik ja jope. Oli väga sportlik, jooksis nagu kitseke seal ringi.

Meievanused, me ju ei teadnud, et me teeme naisest filmi. Pärast kui kirjutati kriitikat, siis ma sain aru, keda mängisin. Nüüd tagantjärele on see film, ütleme isegi, mingit moodi eesti kino ajalugu.

Me alustasime võtteid, kui oli veel lund maas ja suve lõpuni läks välja. Ilus aeg oli. Leida ja Elle elasid ühes majas, Elle pandi tagatuppa. Me pidime tegema nii, et sõitsime autoga sinna lähedusse, siis vaatasime, kas Leida aknas on tuli, kas Elle aknen on valge. Ellekas andis käega märku, et proov Leidaga lõppes, siis pidime vaikselt vilistama, siis Elle tuli välja, ta õed olid ka kaasas... väga lõbus elu oli. Nad elasid kuskil küla äärepeal, me poistega elasime küla peatänaval.

...Ma olin värskelt abielus, meil elas terve trupp kaasa minu poja sünnile, peeti maha pidu, kus ka Leida osales. Leida oli minu pärast mures, mina olin samasugune kui see Aksel seal filmis. Ta käis aeg-ajalt ja kurtis mulle, kuule poiss, sina küll kaugemale ei jõua, kui sa niimoodi jätkad. Aga siis, kui võtted olid läbi, käis ta teatris ühte tükki vaatamas, siis ta tänas mind ja kallistas, see oli mulle hästi sümpaatne liigutus. Ta ütles, et sa oled ikka näitleja ka.

Oleks Leida sündinud Rootsis ja tal oleks samad anded olnud, mis tal olid, oleks ta ka rahvusvaheliselt tuntud. Igal juhul on ta eesti kino suurkuju.